

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház. I. emelet.
Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája, hol az előfizetéseket és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:
Dr. Lemberger Ármin.

Előfizetési árak
Égész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

A bajai piac érdekében.

Városunk kereskedői az utóbbi időben szomorúan tapasztalták, hogy forgalmuk mecsappant. Olyan vevők, magánosok és kiskereskedők, akik eddig minden nagyobb szükségleteiket Baján szerezték be, elmaradoznak tőlük. Ez az elmaradozás nem is sporadikusan történik, hanem tervszerűségi látszik rajtuk. A megfigyelések eredményeképpen megállapították, hogy leginkább Mélykut és Jankovác kereskedői maradoznak el azóta, amióta a Halas és Rigycza közt közlekedik a vasut, még pedig azért, mert ama vasut menetrendje úgy készült el, hogy aki Mélykutról vagy Jankovácra Bajára jön és reggel 1/28 órától 10 óráig nem tudja dolgait végezni, az nem mehet aznap haza, hanem kénytelen vagy Baján vagy Bács-Almásra az éjszakát eltölteni, ami nagymértékű pénzületi, de legkivált időbeli veszteséggel jár. A menetrend ugyanis Bács-Almás és Halas közt úgy van megalkotva, hogy Bács-Almásról indul a vonat Halas felé éjjel 3 óra 44 perczkor, déli 12 óra 5 perczkor és este 7 óra 55 perczkor. Világos tehát, hogy Bajáról Mélykutra és Jankovácra csak egy közvetlen összeköttetés van, még pedig az, amely innen 10 óra 32 perczkor indul délelőtt, míg az este 7 óra 43 perczkor induló vonatnak nincs Bács-Almásra csatlakozása.

Ime, ilyen állapotokat teremtett nálunk az új vasut, melytől azóta, amióta hőlesen megállapították, hogy Rigyczával keresi az összeköttetést, semmi jót nem vártunk. Mert mi tudjuk jól, nem vagyunk olyan maradiak, hogy fel ne fognók észszel, hogy a

vasutakból minél több van, annál jobb, hogy a közelség, amit a vasut a különböző helységek közt teremt áldásos, de csak bizonyos feltételek mellett. Ilyen feltétel, hogy a vasut ne rombolja le a kereskedői emporiumokat és ne rontsa a bajjal, vesződséggel és anyagi áldozatokkal alkotott piacokat. Már pedig ez a vasuti vonal egyenesen a helybeli piac megrontására, akár tudva, akár tudtán kívül is emeli Bács-Almás és Szabadka forgalmi jelentőségét egyenesen a bajai piac kárára. Eddig a mélykutat és jankováciakat, ha szükséges volt bármire, Bajára jöttek kocsin. Nagy fáradtsággal járt, de mégis eljöttek és dolgukat végezvén, haza is mentek, ha éjjel is kellett utazniok. Ez az állapot többé nem alkotható meg, mert a vasut oleszbán, gyorsabban és kevesebb fáradtsággal szállít embert és árut, mint a kocsit. Oda kell tehát törekednünk, hogy a vasuti összeköttetés, bárha nem Baja felé van meg közvetlenül, mégse rontsa meg a bajai piacot, mely sok rombolást úgy sem tűr meg. Gabonakereskedőink úgy is tele vannak panaszszal, hogy budapesti és bécsi nagykereskedők és megbízottaiak óriási gabonarakományokat vásárolnak össze a zombori, halasi és rigyczai vonalok mentén és szállítják el anélkül, hogy a helybeli piac a hasznából részesednék. Ezt a nagy kárt nem vagyunk képesek kitépőlni és azért sokszoros erőt kell kifejtenünk, hogy ami kárt elháríthatunk, azt el is háritsuk.

Bizton reméljük, hogy kereskedőink megragadják az első alkalmat arra nézve, miszerint az eddig Bács-Almásról este 7 óra 55 perczkor induló vonatnak később, a Bajáról este 7 óra 43 perczkor induló

vonatnak Bács-Almásra való beérkezése után való indítását szorgalmazza illetékes helyen és meg nem nyugosznak addig, mígelezt nem érik. Reméljük, sőt meg is vagyunk róla győződve, hogy a városi tanács és közigazgatási bizottság őket eme becsületes törekvésekben támogatni fogja.

L. M.

Helybeli és vidéki hírek.

A bajai állami kertmunkás iskola ünnepélyes megnyitása. Ma délelőtt 10 órakor megy végbe a helybeli áll. kertmunkás iskola ünnepélyes megnyitása, ennek a löker közelében épült tágas és stílszerű helyiségeiben. A m. kir. földművelésügyi miniszterium részéről *Mohár* István kir. tanácsos országos gyümölcsészeti és fatenyésztési miniszteri biztos fog megjelenni a megnyitáson. Az ünnepélyen *Schmausz Endre* főispán és *dr. Hegedűs Aladár* polgármesterrel az élén a városi hatóság is részt vesz.

Perczel Miklós betegsége. Öszinte részvétellel vesszük híret id. Perczel Miklós nyug. főispán aggasztó állapotának, ki immár napok óta nagybeteg fekszik Kossuth-utczai lakásán. A szabadságharcz e kiváló férfira iránt, ki legvitálisabb érdekünknek, a baja-bátaszéki áthidalásnak volt egyik legaktívabb előharczosa, élénk érdeklődés nyilvánul meg városzerte.

Szép adomány. *Császka György* kalocsai érsek Ó Excellenciájára, a kegyesszivű főpap, ismét tanulejt adta atyai gondoskodásának. A helybeli közközház apáczaalkotmányának folyosójára ugyanis 360 korona értékben 14 stáció-kepét ajándékozott.

A baja-bátaszéki Duna-híd. Azzal a Baján is elterjedt híreszteléssel szemben, mintha a baja-bátaszéki Duna-híd építése hosszabb időre elhalasztatott volna, a megbízható Közgazdasági Leve-

TÁRCSA.

Az utolsó „Vajdák.”

A „BAJAI HIRLAP” EREDETI TÁRCSÁJA.
Irtá: **Del Toró.**

Nem valami híres oláh vajdáról lesz itt a vonal alatt szó, nem, csak a *Vajda* testvérekről.

Muzsikások voltak. Magyarul: cigányok és laktak egyaráton a bajai „czigányvölgében.” A bandájuk tizenkét emberből állott: mind Vajdák voltak. Szép szál legények voltak egytől-egyig. Az olajbarna arcukhoz kitünően illett a szénfekete korszakál. Daliás, hetyke alakjuk úgy festett az úri szalonokban, mintha mindannyian montenegrói hercegek lettek volna. Hát még a Vajdalányok milyenek voltak? No, ember volt az a talpán, aki azoknak a szemefényét kiállotta! Úgy csillogott azoknak a vastag, boltíves szemöldökeik alól a bogárszem, mint a tüzes istennyila!

A férfiak közül legjobban kezelte a „szarazfát” az öreg Vajda Ferkó, a Vajda Gyurka és az ifjabb Vajda Ferkó. Az első volt a primás, a második a pikulás és a harmadik a gondokás. Minden valamirevaló mulatságon a Vajdák bandája muzsikált. És nemcsak Baján, de az egész környéken. Bácsországban abban az időben ők vitték a főszerepet a muzsikálás terén. Sőt országghírű fürdőekben is sirva-rítt a hegedűjük és ha bankókat nem is, de tapsokat bőven arattak mindenütt.

Egyszer, úgy emlékszem, Amerikába is szerződtek őket. Kaptak is nemzetirojtos sárka bakancsot, piros nadrágot és zöld dományt. Úgy néztek ki, mint a régi verbunkosok. De csak a

tengerig jutottak. Ott megjédtek a tengeri betegségtől és hátat fordítottak az impresszáriónak. Hanem a hírek eljutott a yankeek országába és ez nekik elég volt. Nem vágdotok a dollarok után, mert itthon is volt fehér cipő meg sült malacz bőven . . . Ők is úgy gondolkodtak, hogy: „Mindennüt jó, de legjobb otthon!”

Hát otthon kedve szerint vigadott is a városi „arany ifjúság.” *Vajdasok, Jankovicsok, Latinovicsok, Pilaszánovicsok* mindig virtuskodtak. A dzsentri verük hevitette a kelbüket. Persze, hogy ilyenkor a bankó nem maradt a zsebükben! A hegedűkre ragasztották piros borral, fehér borral, mert hát ott szebb fotografiai mutatót az az *anyagos papíros*, mint a zsinóros magyar dolmányban. De nem maradtak hátrább tőlük az *Ódry* Zoltánok, *Csupor* Gyulák, *Dömötör* Zuárdok, *Szakállók, Radányok, Lengyel* Bandik, és a jó Isten tudná, hogy a bajai fiatalágnak még hány életrevágyó daltája?

És hát az „öregék” se néztek összetét kézzel olyankor a csillagokat, amikor a Vajda Ferkó úri kezében megrándult a nyiretyű és azt sirta: . . . „Czifra szűrűm a tanúja, hányszor voltál a vállamra borulva!” . . .

Bizony nem egyszer történt meg, hogy az „Arany bárány” és az „Oroszlán” falai vagy a „lökert” csillogó ternei visszhangzottak a pajkos jó kedvtől, meg a cigány muzsikájától. Három napig is elartott ilyenkor a dárídó, igazi bácskai szokás szerint. A flaskók durrogtak, a poharak recsegték és a fuvola ezüst hangja rikatta a magyart. Mert az mindig sirva-vigadott!

Nem egyszer történt meg, hogy a Vajda Gyurka „pikulájából” ittak az isteni nektárt, amikor meg úgy megtömték a „pikulát” zöldhasú

bankókkal, hogy az a „jóság” szuszogni se tudott. Hej! jó világ volt akkor cigányra, úrra egyaránt. Dült az „élet” a hamborból. Adott az Isten borb, búzat, baraczkot, tarkafarkú malaczkot . . . De most? . . . Eh, jobb erről nem beszélni! . . .

Akkor meg nem ültek festettképű kaszirosz fradjak velenzei tükör előtt a trónuson, akik *ingym* árulták a csábító csokokat és *pénzért* a bűnös szerelmet, de nem ám, hanem a „korcsmárosné kökény virág” maga adta oda a legjobbik borítékot és szeretettel, kedvesen kocintott is az úrfiakkal a hazáért. Ilyenkor aztán a Ferkó gyerek „mesterkedte el” a gondokáján olyan szívhez szólóan ezt a nótát: „Nézz rózsám a szemembe — Mit olvasol belőle? . . .” hogy a mulató dzsentri fölkapta a sampányeros üveget és örömeiben-bújában végig permetezte pezsgővel a piroszini leanderokat, a fehérszemű kaktuszokat. Megadta a választ a nótára, de ebből a szép korcsmárosné is értett valamit . . .

Hát bizony akkor nagyban járta a mulatság. Mert ne? Ha a pesti gavalléroknak meg volt a maguk Racz Paliája, Patikáriusa, Bokája, meg Berkesé, akiknek a „szarazfája” a Komlóban, Beleznaiban, meg a Zrinyiben sirta el a világhírű bús magyar nótákat, mert ne lehetett volna meg a a bácskai gavalléroknak is a maguk Vajdája?

Megvolt. Hiszen, ha Vajda Ferkó rázendített arra a búbanatos nótára: „*Lehullott a vezgő nyárfá ezüstsztánú levele*” . . . vagy mikor ezt a szivetsimogató szerelmi nótát czifrazta: „*Repülj fecském ablakára*” . . . akkor egyszerre olyan csend honolt *Bacchus* birodalmában, hogy még a légy zümmögése is mennydörgésnek tűnt föl, a mulató, vigadó ember meg lehajtotta a fejét az asztalra és *gyémánt gyöngyökét* hullatott a szemébe!

lező konstatálhatja, hogy ennek a nagyfotossági műnek a megépítésére az összes előkészületek megtették és építéssel senki sem gondol az ahtadalis eljöttére. A közigazgatási bejárás eszközése és az építési munkálatok megkezdése azonban egyelőre éppen az általános politikai viszonyok miatt nem foganatosítható, mert ennek a hidnak az ügye is a beruházási javaslat keretében tartozik, melynek tárgyalását tudvalevőleg még nem lehet napirendre tűzni.

Papi jubileum. Nemsokára negyedszázad éve lesz, hogy Adler Lipót dr. a Bajai hitközség felkérésre, Baján működik. Bár a tudós rabbi minden óvatot kerülni akar, de a hitközség — mint értesülünk — nem fogja elmulasztani, hogy eme zajlatban és áldásos lelkipásztori működés miatt való elismerésnek kifejezést adjon.

Eljegyzési híj. Mok Zoltán, a helybeli selyemtenyészeti gyár tisztviselője, tartalékos hadnagy jegyet váltott Pósta Bertalan vasúti állomásfőnök szeretetreméltó leányával, Vilma úrhölgygyel.

Nőegyleti jelmezestély. A bajai első nőegylet — mint lapunkat értesítik — husvét másnapján jelmezestélyt rendez a „Nemzeti Szálló” termeiben, mely iránt városszerete élénk érdeklődés nyilatkozik meg.

Halálozás. Feuermann Sománé urnót fájdalom vesztése érte. Fivére, Politzer Gusztáv kereskedő, városunk szülőtte, múlt kedden Décsben rövid betegség után, életének 60-ik évében, elhunyt. Lapunk fel, szerkesztője unokatestvérét gyászolja az elhunytban.

Halálozás. Szatmáry Dező kórházi gépész, ez az erős testalkatú, buzgó kórházi alkalmazott f. hó 15-én éjjel pár napi szenvedés után legjava ferikorának 47-ik évében elhunyt. Szerdán temették.

Eljegyzés. Krausz L. Lajos bajai lakos jegyet váltott Danzinger Katica kisasszonnyal.

Bajai magyar nevek. Tömegesen intézi el most a belügyminiszterium a bajai folyamodók névmagyarosítási ügyét és napról-napra újabb névváltoztatási engedélyeket hoz a hivatalos lap. A már közölteken kívül az elmúlt héten a következők kaptak új magyar nevet városunkban: kk. Reisz Oszkár és Mór tanító növendékek, bajai lakosok. „Regős”-re, kisk Purger Ferenc tanító növendék bajai lakos „Pirtós”-ra és kisk. Vidovics Ernő tanító növendék bajai lakos „Vértés”-re változtatták családi neveiket. Kohn Henrik bajai lakos nevét Kovács, Sinkó Károly bajai lakos nevét Szigetire változtatta.

Anyakönyvi kinevezés. A m. kir. helybeli miniszter a Bács-Bodrogyi vármegye területén levő szomszédos borsódi anyakönyvi kerületbe Fullér Lajos községi irnokot anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki.

Ügyvédi kamarai közgyűlés. A szabadkai ügyvédi kamara f. évi rendes közgyűlését — melynek tárgyai az 1874. évi 34. t.-cz. 21. §-a 4. 5. és 7. pontjaiban előírtak és a netán beterjesztendő indítványok lesznek. — f. évi márczius hó 25-én d. e.

De nem kisebb virtuozitással húzta a banda: „Az Alföldön halász legény vagyon én”... „Kiddott a fá mandulástól”... „Kaltapom szememre vágom”... stb. szívet-lelket gyönyörködtető nótákat.

Abban az időben kapott szárnya Rácz Palinak a híres jogász-csardása is: „Rácz Palinak hegedűje”... Ez után a nótá után meg a fiatal diákság lelkesedett úgyannya, hogy képes lett volna lehozni az egről a csillagokat is, mikor erre a nótára gyűjtött rá Vajda Ferkó. Ez igazán gyűjtött a fiatal szívekben! Hanem a czimbalmos se volt utolsó gyerek a bandában. Mikor azt a régi, kedves bajai nótát verte ki a czimbalmán, szólóban, hogy: „Czigány asszony sátorá”... akkor még a „nagyfejű urak” is ráborultak a „szerszámjára” es talán meg is csókolták azt a halványbarna homlokát, amely alatt úgy ugráltak ilyenkor a színeketek szemei, mint a meggýjított rakétából a sustorgó tüzelőcsillagok...

Igy, levélhulláskor, rózsahervadáskor sokszor eszembe jut a Vajdák bandája, mert, mi tagadás benne, hébe-hóba magam is szomorkodtam a hegedűjök mellett. Talán volt is rá okom. De eszembe jut azért is, mert azóta se szomorkodtam czigány hegedűje mellett olyan igazánból! És eszembe jut meg azért is, mert olyan szép egyetértést, összetartást még nem láttam soha czigányban, mint amilyen a Vajda testvérek közt volt. Sértette volna az ár becsületüket, ha csak tréfából mondták volna is egymásnak:

— A hideg: aki leli; a nyavalya: aki törli; a devla: aki üti; a lórság: aki rázza... ezt a morét! No, hogy még ű is czigány?!...

Hát nem mondták, hanem ha egyik-másik megfélejkedett volna magáról a borközi állapotban, — azt szépen csitították, észrevétel nélkül el-

10 órákor tartják meg az ügyvédi kamara hivatalos helyiségében (I. kör Eötvös-utca 61. számú ház) Szabadkán.

Csőd. Laszty Zoltán helybeli kereskedő ellen a szabadkai kir. törvényszék csődöt nyitott. Tömeges adósnok: Hesser Gyula ügyvéd.

Felülfizetések. A bajai üzr. nőegylet által rendezett jótékonykezelő mulatságon utólag felülfizetelt Dr. Bloch József (Bpest) 2 koronát, özv. Rosenberg Mórni pedig 30 koronát fizetett felül, nem pedig mint tevésen kimutatta volt. 20 koronát.

Sorsrúzás. Az 1883-ik évben született, s a folyó évi újonezállításra az I-ó korosztályban felhívott Bajai városi illetőségű állataskötelesek sorsrúzásra a városi katonai ügyosztályban (székház, földszint 30. sz.) f. február hó 23-án (kedden) reggeli 9 órákor fog megejteni. A személyes megjelenés az állataskötelesek tetszésére van hagyva, s a sorsrúzásra helyettes is rendelhető ki. Azon állataskötelek részére, ki sem személyesen, sem helyettes által képviselve nem jelen meg, a sorsrúzás vezetője által kijelölt egyén fog sorszámat húzni.

A gőzgépezelők és kazánfűtők legközelebbi képvisítő vizsgái Szegeden, márczius hó 6. napján d. e. 9 órákor a Szegedi alvárosi új vízmű-telepen fognak megtartatni. A vizsgálati kerények kellően felszerelve a m. kir. kerületi iparfelügyelő-székhez (Szilágyi-utca 1.) küldendő Szegedre.

A juristabál. F. hó 13-án szombaton zajlott le Zomborban a nagy juristabál. A kép általában olyan volt, mint az előbbieké. Pazarul kivilágított és izlésesen díszített terem, figyelmes rendezés, pompás női tánczrendek, előkelő jogászközönség, remek baba arczok a megye minden részéből és természetesen Bajáról is. Két kitünő banda szolgáltatta a finom háli zenét, felváltott erővel reggel 8 óráig. Ez volt az idei szezon első és utolsó igazi mezejbálja.

A ki kertjét szereti, szép virágokat és kitünő konyhakerti terményeket akar, az fedszeze magzóságletet Mauthner Odón es. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten. Rottenbiller-utca 33. A czég ideje árjegyzéket, mely 226 oldalra terjed, kivanatár mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert világírú, kitünő magvakon kívül, még a különösen érdekes és megféle konyhakerti és virágújdonságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

Építőmunkásaink szervekedése. A helybeli építőmunkások a következő felhívással fordultak kollegáikhoz: „Felhívás! Munkás testvérek! A „Bajai Építő-munkások” 1904. február hó 21-én delelőt 9 órákor a „Bárány” vendéglő nagyertermében nyilvános „szak-gyűlést” tartanak, melyre az összes építő-munkás testvereinket megjelenésre felhívjuk. Naprend: 1. Az építő-munkások helyzete. 2. A szakszervekedés czélja és haszna. Könyvesek, ácsok, kövezők, szobafestők, mázolók, kőfaragók stb. építő-munkás testvereink elnyomott proletarok jertek, hallgassátok meg gyűlésünket ti, kiknek helyzetéről lesz ott szó. Az egybehívók”.

hallgattatták, de nem ütötték be a fejet. Mindig megőrizték azt a nyumbaszt, ami a czigányt közelebb hozza az úrhoz. Ilyenek voltak a bajai Vajdák. Húzták a nótákat úgy, ahogy a szívükben érezték: melegen, tüzesen, ezífrázták úgy, ahogy kotta nélkül a lelkük nótáíjáról megtanulták.

Hát, bizony, ez régen volt. Dült még akkor az „élet” a hambárból, adott az Isten bort, buzát, barczkot, tarkafarkú malacot... Muzsikaszó mellett jött akkor a gyermek a világá, muzsikaszó mellett lépett az ifjú a pap elé a jegyesével és muzsikaszó mellett dübörgött a száraz hant a sírgödörbe...

És most?... Eh, jobb is arról nem beszélni!... Most nem dül az „élet” a hambárból, nem ad az Isten bort, buzát, barczkot, a dzsentri is kivészelt már, csak a rozsdastele kardja függ a fogason és a „rajkó” kottából tanulja az öreg bötököt.

A mostani czigány talán szebben hajlong az urak előtt, de szív nélkül, lelek nélkül húzza, ezífrazza a nótát a kottáról és úgy elcífrazza, hogy szinte kifecizamítja... Maskép nem tud muzsikálni.

De kiveszték a régi híres Vajdák is. Ha pedig még talán egyik-másik hirmondónak megmaradt, annak a kezében is már régen bottá vált a nyúlt vonó. És ha vegig megy a „czigányvegben” es az utcasarkokon meglátja a rajkókat, amint a villogó szemük a kottán révedez, megáll és nagyot sóhajt:

— Hej, nem így volt ez régen!...

Bizony nem!

Árúfölvétel megkezdése a dunagőzhajózási társaságnál. Folyó hó 15-ike óta már az árúfölvétel a következő dunagőzhajózási állomásokon indult meg: Regensburg, Passau, Linz, Korneuburg, Bécs, Pozsony, Gönyő, Győr, Budapest, Baja, Újvidék, Apatin, Bezdán, Mohács, Zimony, Belgrád és Pancsova.

Városi tisztviselők a belügyminiszteriumban. A közigazgatási reform keretében, mint értesülünk, nagyfotossági s a vidéki közigazgatási tisztikart közéről érdeklő reform tervezetük. Arról van szó ugyanis, hogy a belügyminiszterium kebelelé jövőre csak a vidéken folytatott, elismerést érdemlő hivataloskodás után lehet bejutni. Ezen az uton egyrészt tör nyílik a vidék kitünő erői részére a köpességeiknek megfelelő előmenetelre, másrészt a miniszterium körében mindinkább meghonosodnak azon gyakorlati erők, kik a közigazgatási tudományt tapasztalásból és nem pusztán elméletből ismerik.

Ingyen fák kiosztása. A Gyümölcsészeti Egyesület megkezdte az ingyenes-fák kiosztását; akik kötelezik magukat arra, hogy a kapott fakat saját területükön iletik el és gondozzák, azok az Egyesület elnökségénél, Czífusz Ferencz utca 33. sz. alatt jeltérhetnek.

Új gyár a Bácskában. Mint hiteles forrásból értesülünk, Fischer Aladár földink kezdeményezésére, Magyarországon meg eddig nem létező Csontdisznói, Celluloid és Fésűgyár részv.-t. van keletkezőben. A tárgyalások egyelőre egy pénzcsoporttal folyamathban vannak és remélhetőleg rövid időn belül befejezést nyernek. A gyár elhelyezésére nézve ugyan döntés még nem történt, de minden valószínűség szerint Baján fog létesülni.

A mi czigányaink báija. Egesz farsangon át jó Dankó Lajos es barnabőrű tarsai csak nerték, hogy mulat a közönség, de mindez nekik nem nyújtott szórakozást. A czigányok muzsikálni kell, hogy a többiek tánczollhassanak. Hanem aztán, amikor a farsang elmúlt, akkor ő is csup egy görbe napot, ő is mulat. Rendez czigánybált, hogy az ő hozzátartozói is tánczollhassanak. Ezt a czigánybált az idén február 18-án, csenka csütörtökön tartották meg a „Sárga csikóhoz” czimzett vendéglőben. Pajkos jövedy tartotta össze a sokszintű publikumot kora reggelig.

Konzulátusok és a mi kereskedőink. Kereskedőink gyakran fordulnak valamely külföldön levő osztrák-magyar konzulátusoz czimekért, vagy fölvilágosításért es sokszor megfélekednek arról a szabályról, hogy ily esetekben válaszolnyok mellekül. Igy tanuadnak a konzulátusoknak 25—50 filléres követeléseit, melyek behajtása a kereskedelemügyi miniszteriumot es más hatóságokat foglalkoztatja. A kereskedelemügyi miniszter ezért a szegedi kereskedelmi es iparkamara utján figyelemelni kívánja az érdekelteket, hogy magánfeleken a konzulátusokhoz intézett megkereséseknél válaszolnyeket kell küldeniök.

Farsangi szünet az iskolákban. A tanuló ifjuság minden évben nagy vágyakozással várja a farsang végét, hogy 1—2 nap szünetben legyen része. Az összes bajai iskolákban hétfőn es kedden tartottak farsangi szünetet. A vasárnapig együtt így 3 napos szünet levén, a közeleldeki tanulóifjuság közül sokan hazautaztak a szülei házába, pár örömteli vig napra.

Farsang utója városunkban. Talpon volt három napon át megint az egész város. Sürgös-forgas, élénkség mindenütt. Boldog, jó kedvy arczokat lattunk mindenfelé es hangos volt az utca a vigan dalolva végfenvonuló maszkiáltó városszerete.

Bizonyára az örök tavasz hazájában, Nizzában képzelte magát az idegen, ki p napokra városunkba tévedt. Ehhez igaz, hogy nagy fantázia kell, mert a kerethez hiányzik az égszínű sima tenger, a díszes paloták, pompásnád-pompásbáb fogatok, no meg selyemben es bársonyban sétáló missek, büszke ladyk, előkelő marquisok, lordok, de élénkség dolgában a nizzai Grand Boulevard sem versenyezhet a mi Fő-utczánkkal.

Emberemlekezet óta az utczai közönség zabolálatlan ünnepe, a „maszkák” napja nálunk farsang utója es három napon át csak úgy özönlök a nép a maszkák Mekkájá felé, a zajos „kole”-ra, hol izléses es kevésbé esztetikus látványosságok gombamódra teremnek.

Régi tradíciója ez a mi népünknek es, ha mulatozása a közbiztonság es közérköleség veszélyeztetésével nem jár, ám hadd töltse ártatlan kedvét az utca népe, melynek tengersok nézője akad évről-évre.

Elgázolások. Farsang hétfőjén Sama Janos önk. túzólt néhány társával jelmezcs ruhában zeneszóval kocsin járták be a várost. A Budapesti ut es Flórián-utca sarkán allt a Geiringer es Berger czég orszzállító kocsiája. A zenétől a ló megbokrosodott es Kizel Lajos 9 éves es Prigl József 7 éves fiukat elgázolta. Sérüléseik jelentéktelenek. — Ugyanakkor Czurnity Mátýás jelmezben néhány társával lovagolt a Matýás Király-téren. Vigyzálatlanságból Ulakity Sándor kereskedő inast elütötte, mikor a lovag is lebukott a lóról. Baj nem történt.

A bajai r. kath. legényegylet f. hó 14-én megtartott, színelőadással egybekötött táncszertelen fellépései szívesek voltak: Dr. Császa György kalocsai éresek 30 korona, Vojnits Dániel apát plebanos 10 kor., Dr. Rajk Aladár, országgyűlési képviselő 10 kor., Evertovics János, plebanos 8 kor., Bene István, r. kath. legényegylet 6 korona., dr. Makray László, dr. Koller Imre, Grossmann Ernő Budapest 5—5 korona, Mayer Károly 4 korona, Vigyázó Vendel plebanos 4 korona, Posch Ernő 3 korona, Ziech Henrik, Schulek József, Gyarmati Emil, Fischer Emil, Nánay Lajos, ifj. Utry Pál, Latinovich Laura 2—2 kor., Madár János, Lengyel Sándor, Bene Gyula, Ujhelyi Geza, Hoffner Geza, Ditleyán István kápián, Hanga Albert, Schneider Gábor, Lukács Tamás, Váradi András, Romvári Dezso, Bankhardt Lajos, Borkovich János, Bálint Gyula, Budimácz Sándor, Csalóti Béla, Gyurakovich István, Hechtl Geza, Hoffner János, Hollenbart István, Katices Petrus, Kinos Antal, Lovas Béla, Lengyel Gyula, Odorovich Károly, Rabl Béla, Rabl Péter, Zóni Antus 1—1 kor., Loób József, Földesi Antal 30—30 fill. — Az igen tisztelt fellépőketek az elnökség ez úton mond köszönetet.

Lopások. F. hó 13-án éjjel éjjel után a vattagyár egyik ablakát betörte ismeretlen tettes és 2 drb. sziját lopott el. A tolvaj állítolag az éjjeli őre lett, aki a lövést viszonzotta is. — Ugyanazon éjjel a Pollák Lajos szülőjében lakó Bruder János vinnelertől a presház deszfakalának kifésítése után 4 sonkát, kolbászt és füstölt húst lopak ismeretlen tettesek. — Vasár vasárnapján Szakáll Jánosné madarasi lakosnő edénylopón tetten kapták és letartóztatták. — Weinberger Selig aradi edénykereskedő kárára f. hó 15-én éjjel a járásbírósg előtti feren örökzöldtől hagyott ládájából mintegy 40 korona értékű bádögényt loptak. A tettesek ismeretlenek. — Szabó Istvánné kárára f. hó 17-én éjjel 1 kakas és 5 tyúk ismeretlen tettes által ellopott.

A törvény nevében. E hó 14-én este Mateovics Gyula néhány társával megjelent Kubatov Mihály lakásán, hol házi multság volt. Ott oly garázda módon v. selkedett, hogy kiutasították, mire az ablakokat beverték. Másnap este hivatalosan újra elment más helyre, Kamenczky Józsefhez, ahol a gyermekek mulattak és oda erőszakosan behatolt. Itt is garázdálkodott és innen is kiutasították és a kaput bezárták. Rövid idővel ezután betörte a kaput és vashattal meg nyitott bieszával berohant a szobába és e kiáltással: „A törvény nevében meggyilkollak, a törvény nevében meghaltok” üti kezdett. A jelenlévők rorahantak és dulakodás közben a két Kamenczky testvér meg is sebesült. Mateovicsot a rendőrök vitték el.

Verekedés. Hétfőn f. hó 15-én Jung Jakab asztalos segédet Dankó Gyula, Dankó Antal és Vajda Ferencz cigányok megtámadták és fejet több helyen bevették. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

BAJAI FARSANG.

A róm. kath. „Legényegylet” műkedvelői előadása.

A „Bárany Szálló” ugynevezett „diszterme” már sokszor volt tele, de földszintje és karszata még talán sohasem volt oly zsúfolt, mint a „Legényegylet” legutóbbi előadásán, mikor is valóban nem maradt talpalatnyi hely sem üresen. És ha voltak a legényegyleti előadások közt sikerültek — kétségen kívül voltak is nagy számmal — ilyen sikerült még alig volt. Minden szereplő és minden jelenet messze túlhaladta a műkedvelőktől megszokott állagot és az előadás általában olyan lendületes volt, hogy öröm volt végig nézni. *Werss* Ilona urnó, mint Otós Mari kitünő alakítású mutatót be, mely bevezető volt. Nem tudjuk ezért dicséretjé-e, vagy a női szereplők faradságos betanításáért. Akár ezért, akár azért dicséretjük, a dicséretre így is, úgy is rászolgált. *Gurits* Jolán k. a. főlötte bijos Hanka volt. *Piczinyke* hangjával jól tud bánni, Drámai kitörései hatásosak voltak, nóutai szépen, érzéssel énekelte, modulatai kerekdedek voltak, beszéde természetes. *Loforsch* Mariska kisasszonyt regen láttuk a színpadon, ahol Örsze szerepében most ismét megjelent és gyönyörködte a közönséget természetes játékával és helyes hanghordozásával. Ő volt az előadás egyik erősege. *Borsodi* Mariska k. a. (Julis) mire harmadszor fog játszani, a jobb műkedvelők közé fog tartozni. Ez az első kísérlet egy igen figyelmenremelő kezdet, mert telve van eredetiséggel, természetes eredetiséggel, mely becses tulajdonság. Nem játszik a színpadon, hanem szinte átéli a jeleneteket. *Babolics* Iren (Sári), *Katits* Teréz (Szali), *Novák* Anna (Panni), *Komlósi* Katiúka és *Pál* Teréz kisasszonyok apró szerepeket jeleskedtek, szépen táncoltak és énekeltek.

A férfiak közül *Eckert* Gyula magaslott ki, aki Brholva szerepet bevezető művészzel játszott. *László* Károly (Bandi) szintén nem kezdő már ezen a téren. Ezen estén is megmutatta, hogy kitünő műkedvelő. Kár, hogy makacs rekedt-

sége nem engedte a teljes érvényesülést. *Wol* József Misója igen szép alakítás volt. Nótaja, táncza tetszett. *Varga* Lajos (Gyarmathy) jól belelaltatta magát szerepébe és mindvégig híven képviselte a derűs életet. *Pastrovits* József (Kospál) nehéz szerepet faradság nélkül, alaposan játszott meg és sok derűtiséget keltett. *Ösztreicher* Antalnak (Lipták) tulajdonképen csak egy jelenete volt, de azt jól játszotta és mely hatást keltett. Apró szerepekben *Manhold* Dezso (Csobor), *Kitányi* Imre (Csendbiztos), *Bodor* István (Deres) és *Schmidt* Imre (Rigó) emeltek az összáteket. Taps, virág és kihívás természetesen sok volt. Előadás előtt az egyleti daíradá előadta *Hoffer* „Turka madár” című férfi szerepét *Wilhelm* Károly karnagy vezetése alatt. Szép énekek tetszést arattak. Előadás után táncz következett, mely reggelig tartott.

L. M.

CSARNOK.

Álom.

Hímes mezőn jártam,
Pillangót kergettem,
Jártamban kelttemben
Messzire tévelem.
Ahova jutottam,
Leírni nem tudom,
De úgy jellemezni
Mégis megpróbálom.

Bábujos egy vidék.
Sok csodával tele,
Hol még a nagyok is
Élték a keze;
Eldről szét sziget
Arany, ezüst fókál,
Ezredésen állógál,
Telve virágokkal.

Tuvalob egy patak
Nyugodtan folyógál,
Beane bájos tündér
Csöndesen állógál,
Ilyen szépet ember
Nem látott még soha,
A természet kegyelt
Mind rá pazarolt.

Ternete isteni,
Arca elbájoló,
Pécsi bíbor ajka
Csökre szonjáhozó —
Éjfékete szeme
Mint a tüz úgy lobog,
Hosszú, selgmes haja,
Mint a nap úgy ragyog.

Lábam gyökereit vert,
Szívem fölébárogott,
S a gyönyörű tündér
Im dalra gyűjt amott...
Panaszosan, halkán,
Lágyan, szivszagotán,
Szerelmesen, fájón,
Szilajul, ésbontón.

S dalol egyre tovább,
Csak nem hagyja abba,
Lelkét önti bele
E különös dalba.
A testem remegett,
Ép ölelni véltem,
Akár vettem észre,
Mikor már szoktam.

És a bájos tündér
Nem jutott el gyádon,
Felem közelített,
Ajkait csökre nyújtván.
Forró lehellet
Már közel éreztem,
Reszkető korommal
Ép ölelni véltem...
Élttánt a látomány
Mivel fölébredtem.

Schuller Renée.

KÖZGAZDASÁG.

Az iparosok és kereskedők nyugdíjügye.

Melyre több társadalmi mozgalom: alig kerpelhető, mint az iparosok és kereskedők azon újabb törekvése, melyvel maguknak nyugdíjintézet kívánnak létesíteni, hogy a jövő bizonytalansága ellenében biztosítást szerezzenek a családtagjainak. Nagy jelentőségű a mozgalom és érdemes mindenkinek az érdeklődésére, mert sikere esetén egy nagy társadalmi osztály helyzete lesz kedvezőbb, amivel aztán összefüggésben lesz sok más társadalmi jelentőségű kérdés is. Apadni fog először a köznyomor, mert csökkenni fog az iparos és kereskedő családok ezreinek száma, melyek a kenyérkereső családok elvesztésével nyomorognak. De kihatással lesz a társadalmi alakulásokra is. Emelkedni fog a kereskedők és iparosok önérték, bátorsága és nyugodt önbizalma az élet küzdelmeiben. Ez a nyugodtság és önbizalom pedig lohaszítja a hirtelen meggazdagodási vágyat, amely oly sok ember vesztet okozta már, megfontoltabban és biztosabban végzi ki a dolgot, mert a kapkodásra nem lesz annyi oka, mint most. Óriási jelentősége ezenfelül még abban is mutatkozik a nyugdíjintézet fönállásának, hogy az iparos és kereskedő pálya nem lenne oly lebecsült foglalkozás a „nyugdíjas állás” mellett, mint ma, amikor gondos családapák fiaikat inkább szeretik látni „biztos jövőjű, nyugdíjigényrel bíró” vasuti baktárnak, mint független iparosnak vagy kereskedőnek. A leányok is szívesebben mennek ferjhez vasuti kishivatalkokhoz, mint kereskedőhöz vagy iparoshoz, mert amazé biztos a jövő, van nyugdíjigénye.

Ezen pedig könnyű segíteni. Jóakarattal, összertartással és embernek önmaga iránt tartozó kötelességérzettel kell hozzá, hogy létesítsenek az iparosok és a kereskedők is maguknak nyugdíjalapot, mert hiszen azok az irgylet állami alkalmazottak sem ingyen élvezik a nyugdíjigényt. Az ő hozzátjárulásokból nyer fedezetet minden kiadás. Ily hozzájárulással az iparosok is létesíthetnek alapot, hogy szembenézzenek a jövő bizonytalanságával.

Érthető tehát az érdeklődés, mely a nyugdíjintézet létesítése érdekében föleledt mozgalmat kíséri. Bács-Bodrog és Csongrád vármegyék minden városából és községéből érkeznek Szegedre belépésről szóló bejelentések úgy, hogy miham-

rabb megalakulhat a kétségtelenül fontos iparos és kereskedő jöletti intézmény.

Nagy lökést adott különben az ügynek a Szegeden, farsangvasárnapján rendezett *nyugdíjas iparosok*, mely Szeged társadalmának minden réteget egyesítette a jó cél érdekében. Amint ugyanis a tudósítónk írja, mintegy 1200-an vettek részt a fényes mulatságon, melynek védnökei a főispán és a kamarai elnök neje voltak. Diszelnökökül a város notabiltásai szerepeltek és a bál kb. 3000 koronát szerzett a létesítendő nyugdíjegyesület alapjára.

A példatlan siker most még jobban ösztönzi a kerületi nyugdíjintézet előkészítő férfait az agitációra, mert meg van már vetve a kis alap, mely nőni fog.

Iparosaink és kereskedőinknek figyelmébe ajánljuk az akciózt. Érdeklődjenek az ügy iránt és jelentkezésükkel mozdítsák elő az egyesület mielőbbi megalakulását. Veszíteni való nincs, mert a mozgalom jó kezében van: a szegedi ipartestületben, melyet előzékeny és az egész ügy iránt bizalmat gerjesztő módon támogatt a szegedi kereskedelmi és iparkamara is.

Törvénykezés.

Gyermeköléssel vádolt bajai leány.

A gyermekölés súlyos vádjával terheltlen állt folyó hó 17-én D. T. bajai leány a szabadkai törvényszék előtt.

A leánynak viszonya volt egy előkelő fiatal emberrel, melynek eredménye az lett, ami rendszeren lenni szokott. A leány el akart távozni Bajáról Bajsárra, hogy gyermekének ott adjon életet. A vasutállomáson azonban nagyon fájdalmas görcsök vettek rajta erőt. Fájdalmában mintegy eszméletlenül támolygott a közlemben lévő illemhelyre s ott gyermekét anélkül, hogy tudta volna, megszülette. A kis gyermek sirását meghallotta egyik vasuti alkalmazott, s segítségül hívván társait, kiszabadították a csecsemőt kényelmetlen helyzetéből. A csecsemő ezután még három hónapig élt.

A szakértő orvosoknak a tárgyalás folyamán az volt a véleményük, hogy a vádolt előadása megfelelően a valóságban. A görcsrohamok oly kínzó fájdalmakat okozhatnak, hogy önkívüli állapotot idéznek elő, s így az anya anélkül hogy tudna, megszüliheti a gyermekeit. A gyermek különben ideitlen is volt. A vádhatóság az orvosok szakvéleménye alapján eljettette a vádat, s a törvényszék *felmentő* ítéletet hozott.

Szerkesztői üzenetek.

L. József Budapest. Költeményeit (?), melyeknek közlését levelemben sürgeti, rég kiadtuk — a papirkosárba. Egyébként Önnek is azt üzenjük, amit minden Parnaszszusra kapaskodónak is kerülje a Múzákát és — lapunkat.

Schuller Renée úrhölgy, Ó-Kanizsa. Verseit, melyekben határozottan a szerialitás nyomait fedezték föl — mint látja — besoroztuk. Számítunk egyben szives közreműködésére a *széppróza* terén is, melyre vonatkozó kétségeiről egyik belső munkatársunk beszélt nekünk egyetelen. Igazán örülünk, hogy a „*Kanizsai*”-ak szimpátiás testvérpárjával együtt, most már Önök harmán alkotják a *hírséges* kanizsai gárdát. — A hírségi esküt — Honny soit, qui mal y pense — alkalmaslag egy szellemes croquis formájában elfogadjuk. Barátságos üdvözetet. Levél meg.

HIRDETÉSEK.

ELADÓ SZŐLŐ.

A vanczagai dülőben egy jó karban lévő

● SZŐLLŐ ●

összes felszereléssel együtt eladó.

Bővebbet :

őzv. Gludovátz Ferencznénél, Baja
Gróf Zichy Bódog-utca.

5 koronáért

küldök 4½ kiló (kb. 50 drb.) kevésbé megsérült finom enyhe

== PIPERE-SZAPPANT ==

rőzsa, lilimontej, orgona, ibolya, rezedna, jászmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése esetén v. utánvétellet

küldi: **SCHEFFER D. SANDOR**
BUDAPEST, Bezerédi-utca 3. szám.

Gyár: NYERGES-UJFALU (Esztergom m.) Sürgőnycim: Eternit, Budapest. Telefon: 12-92. Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső Ausztria).

ETERNIT-PALA AZBESZT-CEMENT-PALA

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag. HATSCHÉK LAJOS SZABADALMA

Eternit művek Hatschek Lajos Budapest, VI., Andrásy-ut 33.

Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsi rakomány. — Kérjen ismertetést.

Ünnep- és vasárnap egész nap nyitva.

FRISS

mandarin narancs

ÉRKEZETT

Verő Vilmos

czukorka-, csokoládé-különlegesség, tea-, teasütemény és déligyümölcs-üzletébe, Vörösmarty-utca 6 sz.

Nápolyi karfiol kapható.

Jardinettok összeállításra elvállaltatik.

Postai megrendelések pontosan és gyorsan, utánvét mellett eszközöltetnek.

Ünnep- és vasárnap egész nap nyitva.

Ünnep- és vasárnap egész nap nyitva.

Ünnep- és vasárnap egész nap nyitva.

Magas jutalékkal felvételnek

bármily állásu megbízható egyének budapesti bankházban sorsjegyeknek részletfizetésre való eladására, az 1883. évi XXXI. t.-cz. alapján. Tőke és kockázat nélkül némi szorgalommal könnyen elérhető havonta 300-500 korona kereset.

Ajánlatok intézendők a „Szerencse Híradó” kiadóhivatalának, postafiók 180, Budapest.

BRÁZAY FÉLE SÖSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ FELLEKVE VAN!

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszor, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvényes, csúszás és meghűlésekkel. Inté. Salonyabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegekkel dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” csevegézzel fogadjunk el. — 80 Ft. 1 k. 40 Ft. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Forráktár: Tó-ék József gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa. cseveg. és kir. udvari orvostudósok Rudolstadt.

Egy háztartási mérleg ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tülhalmozott raktáramból világhírű s kiválóságúként általánosan kedvelt mexikói ezüstáruimat és pedig 6 drb. mexikói ezüst asztali kés, 6 drb. mexikói ezüst evővillát, 6 drb. mexikói ezüst evőkánalat, 12 db. mexikói ezüst kávéskánalat, 6 db. kiváló desszertkést, 6 drb. kiváló desszertvillát, 1 drb. mexikói ezüst levesmerítő kanál, 1 drb. ezüst tejmerítő, 2 drb. elegáns szalon asztali gyertyatartót.

46 drb. összesen frt 6.50. csak

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy szavatosság mellett pontosan működő 12 1/2 kilo hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségeért 25 évi jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges megküldése ese tén vagy utánvétellel történik az európai raktárból

Scheffer D. Sándor
Budapest, Bezerédi-utca 3.

Le Griffon

valódi francia

szivarkapapír és hüvely.

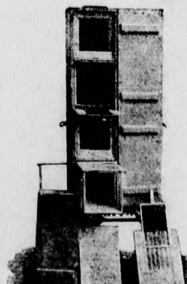
Kapható minden jobb kereskedésben.

!!Ujdonság!!

A méhész gazdák figyelmébe ajánlom, az általában feltalált és szabadalmazott

méh-kaptárt

mely a kolozsvári méhész-egyesület által 1 év leforgása alatt kipróbálva, könnyű kezelésénél mint gyakorlatilag s jó minőségénél fogva az eddigi használatbanlevő kaptárakat teljesen felülmulja. Készíték bármily méret után.

Megrendeléseket legpontosabban eszközözlöm.

A használati utasítást a megrendelőnk ingyen kapják.

Szabadalom tulajdonos kizárólag:

Kapots Mihály asztalos,
Baján, Vörösmarty Mihály-utca 4. sz.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozni, miszerint az idei szezonra párisi és berlini modellokat hoztattam és ezek után készítem a legegánsabb

francia és angol ruhákat.

Készíték

lovagló-ruhákat, jelmezeket

hölgyek és urak részére.

Varró- és tanuló leányok felvételnek

Ugyancsak több jó családból való leányt elfogadok a legújabb külföldi szabás és varrás tanítására.

Magamat a n. é. hölgyközönség h. pártfogásába ajánlva, maradtam kiváló tisztellel

WEISZ HENRIK

női-divatterem tulajdonos

Baján, Haynald-utca.

Eladó ház és szőlő.

AZ ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UTCZÁBAN LÉVŐ KAPOTS MIHÁLY-FÉLE HÁZ ÉS A PETŐI DÜLÖBEN LEVŐ 4900 □-ÖL TERÜLETŰ, JÓ KARBAN LEVŐ SZŐLŐ

SZABADKÉZBŐL ELADÓ.

BŐVEBB ÉRTESETÉS

IFJ. UTRY PÁLNAI

NYERHETŐ.

DUPLA VILLANYDELEJES KERESZT VAGY CSILLAG

D. R. G. M. 88503. sz.

Gyógyít és felidít jótállás mellett: köszvény, reuma, asthma, (nehéz lélegzés) álmatlanság, fülzugas, nehéz hallás, epilepsia (oskór), idegesség, étvágytalanság, sapkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza, valamint minden ideg-betegségnél. Azon beteg, aki 88.503. sz. készülékem által legfeljebb 44 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzt. Ahol már semmim sem használ, ott kerem az én készülékemet megkísérletni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona, idült betegségeknel alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona. könnyebb betegségeknel alkalmazandó.

A központi elarusítóhely szétküld utánvétellel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

Scheffer D. Sándor
Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. sz.